

LINDELL

BRUDEKISTEN

KRIMINALROMAN

ASCHEHOUG

Unni Lindell

Brudekisten

Kriminalroman

Om forfatteren:

Unni Lindell, f. 1957, er en av Norges mestselgende forfattere. Kriminalromanene om Cato Isaksen og Marian Dahle er oversatt til en rekke språk og er solgt i nærmere 2 millioner eksemplarer bare i Norge. Hun har fått flere høythengende priser for sitt forfatterskap.

© Svein Brimi

Om boken:

Tolv år gamle Maike Hagg, datteren til en psykiatrisk pasient, døde i kjelleren på Gaustad sykehus i Oslo i 1988. Politiet konkluderte med at det var en ulykke, at jenta falt fra en gardintrapp og slo hodet i steingulvet.

Emmy Hammer og Aud Johnsen møtes tjuefem år senere for å snakke om det som egentlig skjedde den gangen. Foreldelsesfristen nærmer seg. Møtet blir farlig, for en av kvinnene vet for mye; angst og hat trigger en kaldblodig morder frem fra skyggene. Halloweenkvelden blir Aud Johnsen drept, og Cato Isaksen og Marian Dahle får saken. Miljøet på Gaustad sykehus trer sakte frem – noe hviler i skyggen av noe annet. Psykiatrien ble politisk endret på 90-tallet – alle skulle ut i samfunnet igjen. De slottsaktige bygningene på Gaustad ble tømt. Men én flyttet aldri ut.

«Fyrhuset sto avlukket i flere år. Jeg er installert i det lille mursteinshuset der villvinen klamrer seg til veggene. Her har jeg alt; fred, stillhet, mørke. Jeg kan høre rottene tasle i kjelleren, og den kalde murlukten slår opp fra kulverten gjennom sprekkene i trelemmen. Det snør nå. Det ishvite dekket ligner et likklede over plassen mellom bygningene. Jeg må bare gjennomføre drapet. Det føles som om jeg er den eneste overlevende etter en uhyggelig katastrofe. Jeg skal flytte ut når tiden er inne. Det blir nok i natt. Kurvkisten er skjøvet inn i ovnen nå. Når kroppen hennes er brent opp, skal jeg forlate stedet for godt.»

Brudekisten er den tiende boken om politietterforsker Cato Isaksen.

Tilbakemeldinger vedrørende denne boken kan sendes til ebok@aschehoug.no

© 2014 H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo
www.aschehoug.no

Tilrettelagt for eBok av Type-it AS, Trondheim 2014

ISBN 978-82-03-35838-8

Bibliotekutgave - kun til utlån gjennom bibliotekene

H t j u g v u v c n m g v k h r g t g t I g i g t k p u v c n g t v k f g v r k n g
o t u v g k p u j u g v f g t k n k p g p m c o t g t u g i v k n g i i g p g v g p h t . u o
l g i m c o t g t o g i v k n h t g o v k f g p J g t j c t l g i c n v h t g f . u k n j g v . o t m g
I g i o k n g f g r g g f f g r g t u p r i k i g r t d n g o g p g o k p g . d c t g
i l g p p o h t g f g v l g i u m c n F g v h n g u u o o l g i g t f g p g p g u w g
g t n g g p f g g w g t g p j i i g r k i m e v c u t h g C p i u w g p u p t u g i i l g p p o
n t r g p u o g v u c t v g f f g t m r p g w I g i g t l k p i g p o t f g t . k n g
g i g p v r k i

F g v c t j g t r o t f g v c n v u m l g f f g . h t n g p i g u k f g p U o h c n g
i l g p p o g p u l c m v . o g p v k f g p i k n . i l g i j c t m c t v o g i C n v g t u o
h t j g t u v n t c r g p o g f o u g . u r t g p g u o r t k m g t r c u h c n v g p
T g g p g k u m i m e p v g p U t t g p f g k p u g m v g t o v f g u o t v g v g
d n i m u u k p f g p g o u o o g t g p k p i g p m e p u g k p p i l g p p o f g o . o g p
f g u v t g v t g n t p g p g u u m i i g t o v i t g u u g v o u o o g t g p m e p r k n g g n
u m k o v g u k p p g h t c I g i m e p j t g t w g p g v c u n g k n l g m g t g p . i f g p m e r f g
o t n m g p u n t r h t c m n g t v g p i l g p p o u r t g m g p g k v t g m g o o g p
F g v u p t p N m g p c k p v g t u k v g t k g i i g p g F g v k u j l w g f g m g v
r k i p g t g v r k m n g f g g t r m e u g p o g m o d i p k p i g p g D t v u g w h t c f g p
d c t g o g v g t d t g f g t c p f g p g t r n g p g p f g t c t o g p h t c f g p
p f g t l t f k u n g i c p i g p j r f g t d a m g p d c t p f g t i c p i g p i t h t c
j g f d i p k p i g p U g e t k v c u c m g p v t t l g i u m c n t g j g t J c p u g w g t
k n g u r t u o n v g i p g f p g k v c t h v g p r k v g p r t e v . u i t j c p
k f g t g I g i u m c n h n w g v p t v k f g p g t k p p g F g v d r k t p m k p c w
M t m k u g p g t u m l g v k p p k p g p p P t n t r g p j g p p g u g t d t g p v
r . u m c n l g i h t r e v g u w f g v h t i f v

I cwucf u mgj wu
490p xgo dgt 3; ::

M tg Dgtkv.

Fgvgt h thgtfgrki fgvu o umlgffgh t gp wmg ukf gp0CvO ckmng J ci i dctg drg
v rx t gt itwu o vOR rkvjct x tvjgt i cxj tvo gi . i lgi xgvcvfg i u
jct x tvjlgoo gj uf gi 00 gpj xc umwmg lgpwpi gp pgf g kctmkmngmtgp
il tg Dctpgfci gpg gt j gtxgf cxn u0J x t ntvxknf wgi gpvki ukf gv xct. vt
cvdctpc vknru rkvtkumg rcukgpvgt jct dgj x h t o gpi g ugi o gf
rkmgukp gf gAO gp gpg r uvgtmexfgrki pi gp gt hctri g rcukgpvgt0F gv xgvfw0
J x tfcp km Ockmg vcmkp m grgpAFwj ct xkuvwpi gpg twpfvf gt pgf g rcw
fgo ug fgv cxungpi vgt o gvo gf fgi co ng vtgdgpmgpg i vxcp i utgko gpg0
Fwj ct vcv fgo o gf kp kmwxgtvpgg. rcw fgo i kp xgt knvcm o dpgg. i
fwj ct xkuvfgo jx t grgmt ul m t o gv i ctmkmngmtgp gt0Xct Ockmg
ncpuml g wv gt hkp gp g kctmkgpg. ncpumlgr rrftci htc hctgpA
J x th t j rfgt f w f gi j l g o gAFwo m o g v r d c m g r l d d l g i j c t
f k u m w g t v c p c n u g t i w t g f p k p i g t o g f f g i 0 F w j c t u g r x d g f t g x g v w n x r i j g v g t
i k p h t o g t v r c u k g p v g t o g t k p i g p f g o f g t g u f k c i p u g t g p f g v l g i u o
x g t r g i g j c t i l t v 0 F g w g j c t l g i k m g t c r r t v g t v k n r r k v g 0 H t c p c x j c t f w
h t d w f o v u p k m g f g i k p r r c u k g p v g p g o g f f k p r g t u p r i j g v . r k n u o r a m g v
k p k o u t i 0 J g t g w g t g t f g v P t o c i l g i u o k x c t g v c t r c u k g p v g p g u d g j x
h t n g w g u k p g r g t u p r i g r t d r g o g t 0 J w p g t r t g u v 0 F w g t u g n t g v t . D g t k v 0
N g d g u k v g p u o x c t m k p v t w p f v o w p g p r l g p w p i g p i l t f g r r k v g u x t v
o k v g p m u o g 0 F g v o f w u x c t g h t 0 F g v u o g t x k m v i p . g t u m l g t o g i v c
x c t g r f g c p f t g d c t p c 0 U t r i O c k m g u d t f t g l c p i R k g v . o g p i u C w f i
o k p G o o 0

O gf j kugp
Ectn

EMMY HAMMER DRO KÅPA PÅ SEG OG GIKK FORT MOT GLASSDØRA MED DET BUEDE MESSINGHÅNDTAKET. Hun måtte vekk fra Theatercaféen. Hun så seg selv i helfigur i dørvinduet et øyeblikk; den hvite kåpa lignet en spøkelsesdrakt og de dreadslignende korketrekkerne minnet om taukveil. Hun hadde lyse vipper og bryn og en litt bred munn. Hun rev døra opp og kom seg ut i den kjølige lufta. Det var stjernemørkt; lysprikkene lå som fingeravtrykk over Nationaltheatrets kuppeltak. Hun kastet et blikk på reklametavla på den opplyste teaterveggen og gjenkalte den ubehagelige lyden av en skje som klirret hardt mot en tallerken. Det var den siste kvelden i oktober. Klokka var 19.35. Hun snudde seg og kastet et blikk tilbake mot Theatercaféens opplyste vinduer; Aud satt på den samme plassen, med ryggen til. Det korte svarte håret lignet en solsikkekerne mot den gule kjolen. Emmy dultet borti et eldre ektepar som var filtrert i hverandre i finstasen sin. Det lange lyseblå pynteskjerfet hennes gled av og forsvant mellom noen ungdommer med masker. Emmy lot det ligge og gikk raskt forbi inngangen til hotellet, forbi blomsterbutikken og kiosken på hjørnet. Det var rart å se henne igjen. De var blitt trettisju. Aud hadde kommet med noen vonde påstander. Det var som om de hadde sittet mellom falske kulisser der ingenting stemte. Rundt dem klirret bestikk mot hvite tallerkener. Emmy følte seg som et null der hun satt. Enda anklagene ikke hadde noe med henne å gjøre. Hun orket bare ikke å høre på det og hadde til slutt tatt bagen sin, klemte den inn mot magen og hastet ut i garderoben.

Trikken buldret forbi. Ungdommer utkledd som skjeletter og flaggermus sto i det hvite lyset i vognen. Hun var innom tanken på å ringe politiet, men visste ikke helt hvordan hun skulle ordlegge seg slik at det ble riktig. Hun måtte tenke, fort. *Tgwpk p* hadde Aud kalt det. Etter nesten tjuefem år. Heftige følelser av varmt og kaldt skylte gjennom henne. Noe hadde skremt henne allerede da de satte seg ved bordet. Aud var ikke den samme. Hun var journalist og hadde *kp mcn* henne, psykiaterens datter. På de dodes dag, for å snakke om Maike, som mistet livet da de var tolv; *Hcnhtc gp i ctfkvtcrr i un j fgvko wti wxgvkmlgmtgp r I cwvcf 0*

Kelneren hadde skjenket i vin og gitt dem en kurv med brød. Aud sa med glassklar stemme. *U hkvvcvfw m o 0Lgi j ct j cw n uvkn upcm g o gf f gi ngpi g0H tgrf gnugultkvngp h t f tcr gt vlvghgo t0KO ckmg ucngp gt f gvvtg wngt vnf gp i t w0* Emmy hadde stirret måpende på henne, bare det uttrykket; *O ckmg ucngp*. Som om det var en sak. Ubehaget spredte seg som gift i kroppen. *J ct f wj cw m pvcmv o gf DgtkvCf co ugpALgi j ct rt xf h vcmk j gp g0*

Emmy hadde ikke sett farens kontordame på tjuefem år. Det eneste hun

hadde rukket å fortelle om seg selv var at hun hadde en sønn og at hun skulle ha en utstilling. Hun smurte tjukt på, nevnte ikke at den var så godt som avlyst, og at hun bare hadde solgt ett eneste bilde den siste måneden. Lerretene sto i store stabler i atelieret. Egentlig hadde hun gitt opp, innsett at hun aldri kom til å bli noe annet enn en hobbymaler. De store tankene hun hadde når hun startet på et bilde, skrumpet alltid inn til et eller annet patetisk motiv med stive, nesten barnslige figurer som ga et amatørmessig inntrykk.

Hun kastet et fraværende blikk på en stripete kjole i utstillingsvinduet til Norway Designs-butikken og hastet inn på Burns. Det var fullt av folk på den brune baren. Akustikken var skarp. Stemmer og latter gjallet gjennom lokalet. Emmy brøytet seg frem og fant et ledig bord i det innerste hjørnet, satte fra seg bagen og fisket frem mobilen.

Hun vrengte av seg kåpa, kom seg bort til disken og bestilte en gin tonic av en tynn svarthåret mann. Hun tok glasset og falt ned på stolen. Stengte ute larmen fra de andre bargjestene. Hun brast i stille gråt. Tenkte på Maike. Hun døde. Stakkars faren, Werner Hagg. Han var høy, lignet Bruce Willis. Kjempen ble han kalt. Han som hadde drept med øks og kommet til farens avdeling. Nå måtte han være over seksti. Og Maikes to brødre; Jan og Piet; den ene kjekk og høy, den andre håpløs. Hun tørket nesa med bluseermet. Hun husket også Auds far John Johnsen godt; en tynn og gusten pasient i lang frakk.

Som tolvåringer fniste de av småting. De hadde lekt at sykehusbygningene var slott der underlige ting skjedde. Himmelen med de røde stripene over takene gjorde bygningene gåtefulle og dystre om høsten. Hun tenkte på hvordan de satt på benken i parken utenfor asylet og pratet og hørte den tørre sommervinden suse gjennom gresset, kjøpte is i steinkiosken foran resepsjonen eller hoppet paradiset i svalgangen; hoppet innenfor rutene, mens skyggene fra de store trærne beveget seg over steinene. Fedrene var innelåst. Det passet faren på. Maike var kompakt og liten, med kraftige korte bein og fett musebrunt hår. En gang skrøt hun av at melketennene hennes var blitt sorte i kantene og råtnet opp da hun var liten. Aud og hun hadde ikke alltid vært snille mot henne. I alle grupper var det sånn; noen måtte være svakest. Emmy hadde funnet på at Maike hadde mark. Hun hadde fått tak i noe terpentinolje som sto i Fyrhuset. De hadde gitt den til henne. Det var blitt oppdaget. Berit Adamsen hadde blitt rasende. Norma Winther også, men på en annen måte. Norma var prest og mildere.

Emmy Hammer drakk den blanke drinken i store slurker mens hun tenkte på Gaustad-tiden. Varmen bredte seg i magen, og hun satte glasset med den vasne sitronbiten hardt fra seg på bordet. Heten og prikkingen spredte seg nedover halsen. Hun hørte Auds stemme inni seg igjen. *Ko ti gp j ct lgi gp*

cxvrg o gf P to crtguv. i lgi unnm pvcmg rg R tcvklgp. h t j cp uxctvg
km g ukvlg i tkpi vg0Lgi vt t j cp unl pvg p g f gp i cpi gp0

Ole Porat var farens unge medisinerstudent som bodde i Fyrhuset den gangen. Han måtte nærme seg femti nå, Porat. Faren var pensjonist og snakket aldri om den tiden, men noe hadde det vært med Porat. J cp gt km g vkn uv rg r 0Var det det faren hadde sagt? Alt sammen var et kvart århundre siden. Emmy Hammer snudde ryggen til en innpåsliten fyllik. Etterpå skulle hun søke opp telefonnumrene på iPhonen og advare dem. Hun skulle ringe Jan først og si at Aud hadde funnet ut at Maikes død ikke var et uhell, men et drap. Og at Aud mente det var han som hadde drept søsteren. Og så skulle hun ringe broren hans, Piet. Og Ole Porat. I den rekkefølgen. De ville få sjokk alle tre når hun fortalte dem det, for det var mer; øksemorderen Werner Hagg, Jan, Piet og Maikes far, hadde ikke drept kona si. Det var sønnene som hadde gjort det. Jan og Piet var førtien og trettini år i dag. Og nå skulle Aud Johnsen skrive en artikkel om det. Og hun skulle kontakte politiet, før foreldelsesfristen gikk ut. Emmy Hammer bestilte en ny drink og så opp da en mann kalte henne baby.

TAXISJÅFØREN KIKKET I BAKSPEILET PÅ DEN MØRKE KVINNEN MED DET MARKERTE ANSIKTET. Han hadde plukket henne opp utenfor Theatercaféen. Hun virket stresset. Klokka på dashbordet viste 19.47. – Kjør meg til Sandakerveien 22 G, gjentok hun for annen gang.

– Jeg vet hvor det er, de gamle fabrikkbygningene ved Akerselva. Omgjort til leiligheter, sa han og kjørte forbi Stortinget.

*

Aud Johnsen møtte taxisjåførens blikk i speilet. Det suste i varmeapparatet. Ingen ventet på henne hjemme, bare hunden. Om tre år var hun førti; munnvikene var dypere enn de burde, den hvite pannehuden delt av to horisontale furer, munnen bare en tverr strek like over haken. Emmy hadde vært så pen i kveld, i langbukser og lys bluse og det nesten hvite håret over skuldrene. De lyseblå øynene skinte under de hvite brynene; ett strøk lebestift ville ha gjort henne vakker. Selv hadde hun en gul sportskjole med lommer under den tynne kåpa, kjolen sto til det kullsvarte korte håret hennes.

I kveld hadde det gått omtrent som hun trodde. Det ble for mye for Emmy. Hun kjente at det var for mye for henne selv også. Ordet dissosiativ surret i hodet. *J w m o g n u g u e r g w g t u v t g r m g p k p i g t i u t g u u o d c t p*. Emmy hadde virket fortapt. Bortsett fra da hun snakket om sønnen Philip, da tødde hun opp. Han var tjueen og studerte til lege i Polen. At Emmy var kunstner, var litt overraskende. Det hadde vel ligget i kortene at hun skulle kommet lenger, *j w p* som var psykiaterens datter.

Taxien kjørte over Alexander Kiellands plass og videre oppover forbi Hønse-Lovisas hus. Den gamle arbeiderboligen var omgjort til kulturcafé og bar navnet til en av Oskar Braatens romanskikkelser. Hun søkte opp Berit Adamsens nummer på iPhonen igjen og ringte for tredje gang. Det ringte og ringte. Hun svarte ikke nå heller. Aud tenkte på Berit Adamsen og kjente sinnet som hadde ligget som en trykkoker, innkapslet i alle år. Berit hadde jobbet på Gaustad. Det var hun og presten som hadde arrangert barnedagene. I det røde mursteinsbygget øverst på sykehusområdet hadde fedrene holdt til. De hadde hoppet paradiset; Maike, Emmy og hun, med Maikes brødre Jan og Piet som tilskuere. Noen ganger lekte de kappe land, med Piets kniv.

Maike ble drept. Nå var det tre uker til foreldelsesfristen gikk ut. I morgen skulle hun treffe Norma Winther på prestekontoret. Klart hun visste noe. Hun gjemte seg vel bak taushetsplikten. Ole Porat skulle hun også ha tak i, han var vel redd for karrieren sin. Hun skulle uansett skrive artikkelen. Og så